

COMEMORĂRI SOLEMNE PE ALEEA SCRITORILOR DIN ALBA IULIA

În data de 05 noiembrie 2022, la orele 13,00, iubitorii de literatură și de limba maternă română, din Alba Iulia și din alte localități din România aflați în trecere sau ca turiști, au participat la manifestările ce au avut loc pe Aleea Scriitorilor din Alba Iulia, aflată în parcul Mihai Eminescu din orașul de Jos, la busturile scriitorilor:

- MIHAIL SADOVEANU, la marcarea celor 142 de ani de la naștere (născut - 05.11.1880 - decedat 19. 10 1961 la 81 de ani).

- ARON COTRUȘ, comemorare la 61 de ani de la trecerea în veșnicie (născut - 02.01.1891 Hașag Sibiu – decedat 01.11.1961 în California USA, înmormântat în cimitirul Crucea Sfântă din Cleveland).

- ADRIAN PĂUNESCU, comemorare la 12 ani de la trecerea în veșnicie (născut - 20.07.1943 – decedat 05.11.2010).

La eveniment au participat și cadre militare în rezervă și în retragere membrii ai Filialei Județene Alba a ANCMRR. Președintele filialei a ținut un discurs despre „Valea Frumoasei, ținutul de vrajă ce l-a inspirat pe Sadoveanu.

Col.(rtr) Panduru Nicolae

Valea Frumoasei, ținutul de vrajă ce l-a inspirat pe Sadoveanu

Izvorând din Munții Cindrelului, un pârau de munte se preface, în drumul său la vale, într-un râu repede, care, pe cea mai mare parte din cursul său, poartă numele de râul Sebeș. În partea sa de sus, această „apă viforoasă”, cum o numea Mihail Sadoveanu, poartă un nume vechi și fascinant: Frumoasa.

Acest spațiu dumnezeiesc de frumos și liniștit, a fost numit de Mihail Sadoveanu cu inspirația lui genială „**Raiul din Valea Frumoasei**” sau „**Raiul de la Oașa Mică**”.

În Munții Șureanu, la aproape 1.500 de metri altitudine, se găsește fosta cabană de vânătoare a scriitorului Mihail Sadoveanu. Cu toate că ar fi trebuit să fie monument istoric și să fie inclusă în circuite turistice, construcția veche de aproape 90 de ani are un proprietar cu totul surprinzător: Ministerul Afacerilor Interne.

Mari iubitori ai naturii, vânători adevărați și cu „respect pentru sălbăticiuni” pe aceste locuri au venit ca și arendași Ionel Pop, Iosif Stoichiția și Ieronim Stoichiția care au pus bazele acestor așezări renumite în toată țara de atunci și până astăzi. Raiului creat de Dumnezeu i-au adăugat ei un alt Rai.

Mari vânători sportivi, editori de publicații vânătoarești, (au editat Revista Carpați), i-au invitat și pe alți mari vânători și pescari în raiul lor. Astfel, apreciind în mod deosebit pe marele maestru al poveștilor vânătoarești, Mihail Sadoveanu, observând că nu cunoaște toate tainele vânătoriei la cocoși de munte, l-au chemat la o vânătoare în lumea din apa Frumoasei, i-au oferit loc de casă la alegere, lângă un brad falnic aplecat deasupra apei Sălanelor, i-au asigurat lemn de construcție și forță de muncă. Aici maestrul a ridicat *Casa de la Bradul Strâmb* și și-a scris celebrele povești și povestiri care ne-au încântat în copilărie.

Construcția din lemn are o poveste lungă și interesantă. [Cabana a fost ridicată după ce](#) scriitorul Mihail Sadoveanu a ajuns, în anul 1927, pe Valea Sebeșului, în timpul peregrinărilor lui prin țară. Impresionat de peisajul și de sălbăticia locurilor și fiind un pasionat vânător și pescar, Sadoveanu a decis să ridice o cabană pentru a avea unde locui în perioada când ajunge în masivul Șureanu. Cabana fiind în cuva lacului de acumulare a fost strămutată în anul 1979 pe actualul amplasament, de către Consiliul Local Șugag iar M.A.I a intabulat dreptul de proprietate.

Despre frumusețea locurilor de pe Valea Sebeșului [scriitorul a relatat în două dintre operele](#) sale: „**Valea Frumoasei**” în 1938 și „**Poveștile de la Bradul'-Strâmb**” în 1941. Se află undeva în Țara Ardealului, între ținuturile Inidoarei și Albei, o apă viforoasă; oamenii dinspre câmpie îi zic Sebeșul, cei mai vechi de pe înălțimi îi zic Frumoasa (...). „*Acolo-i împărăția sălbăticiunilor, cât țin munții și sihlele*”, povestește Mihail Sadoveanu despre Valea Frumoasei.

Sadoveanu se retrăgea în această zonă când Bucureștiul era bombardat de aliați: „În sângeroasa vară a lui 1944, când Bucureștiul se cutremura sub ploaia de bombe a nenumăratelor escadrile aliate, când locuința lui de pe strada Witting nr. 12 este avariata, Sadoveanu se refugiază din nou aici, la casa de la Bradul Strâmb, unde găsește un adăpost primitiv, departe de urgiile războiului”.

Amprenta sufletească pe care Sadoveanu și-a lăsat-o asupra județului Alba nu se oprește aici la faptul că a fost fascinat de aceste plaiuri dar și ca sublocotenentul Mihaela Sadoveanu, fiul lui Mihail Sadoveanu, este înmormântat în Cimitirul Eroilor din Alba Iulia.

Pasiunea pentru natură și omul natural se asociază, la el, cu un cult al Cărții. Vânătoarea și pescuitul, pe care le-a practicat cu pasiune și ale căror tâlcuri le-a explorat cu farmec, țin de o filosofie a naturii, de o arheologie spirituală a ei. Privită în ansamblu, opera sadoveniană este cea mai vastă frescă antropologică a vechimii lumii de la Carpați și Dunăre, sinteză de liric și epic, de realism și utopie, arhaic și modern, fond oriental și filtru occidental.

În pofida denivelărilor inevitabile, opera sa e o carte de vizită și un cosmos al identității autohtone, scrisă într-o limbă artistică de o dulceață inconfundabilă.

Clasic național de mare anvergură, Sadoveanu exprimă, din punctul de vedere al poporului român, un moment al conștiinței umane, fiind numit de Geo Bogza „*Ștefan cel Mare al literaturii românești*”.

Grupul celor de la Oașa Mică înainte de venirea lui Sadoveanu - Ieronim Stoichiția, Ionel Pop și Pavel Janosi (jos) cu paznicii lor de vânătoare de la Valea Frumoasei (de la stânga la dreapta) Ilie Drașoveanu, Albert Pittini, Rudi Cernuta, Constantin Dumitraș, Toma Orășanu și Lois Budin

Casa de la Izvorul de Argint 1942

Casa de la Bradu Strâmb